

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2022 roku

Sąd Apelacyjny w L. I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Bazelan
-------------------------	----------------

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2022 roku w L.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 grudnia 2021 roku sygn. (...)

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok:

a) w punkcie II w ten sposób, że zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 51007 zł 95 gr (pięćdziesiąt jeden tysięcy siedem złotych, dziewięćdziesiąt pięć groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 14544 zł 60 gr od dnia 27 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- 36463 zł 35 gr od dnia 13 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

b) w punkcie III w ten sposób, że zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 3175 zł (trzy tysiące sto siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

c) w punkcie V, w ten sposób, że nakazuje pobrać tytułem pokrytych tymczasowo wydatków na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w L. od każdej ze stron kwoty po 5880 zł 65 gr (pięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt złotych sześćdziesiąt pięć groszy), przy czym od pozwanej co do kwoty 5000 zł (pięć tysięcy złotych) z niewykorzystanej zaliczki zaksięgowanej pod pozycją (...);

d) uchyla punkt IV;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 2688 zł (dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 maja 2015 r. powód - PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego - (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwoty 106.988,70 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty: 6.012,30 zł od 22 listopada 2014 r. do dnia zapłaty z faktury nr (...); 25.563,30 zł od 27 listopada 2014 r. do dnia zapłaty z faktury nr (...); 2.486,40 zł od 4 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty z faktury nr (...); 72.926,70 zł od 13 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty z faktury nr (...). Jednocześnie wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego według norm przepisanych. Następnie po zmodyfikowaniu żądania powód domagał się zasądzenia kwoty należności głównej zgodnie z treścią pozwu w wysokości 106.988,70 zł wraz z odsetkami wyliczonymi w następujący sposób : od kwoty 6.012,30 zł z ustawowymi odsetkami od 22 listopada 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu zobowiązania wynikającego z faktury o numerze (...); od kwoty 25.563,30 zł z ustawowymi odsetkami od 27 listopada 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu zobowiązania wynikającego z faktury o numerze (...); od kwoty 2.486,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 4 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu zobowiązania wynikającego z faktury o numerze (...) oraz od kwoty 72.926,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 13 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z tytułu zobowiązania wynikającego z faktury o numerze (...).

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2021 roku Sąd Okręgowy w L.:

I. zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 2.486,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 4 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonymi od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 3.617,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazał zwrócić pozwanemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwotę 5.000,00 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki zaksięgowanej pod pozycją (...);

V. nakazał ściągnąć od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w L. kwotę 11.761,29 zł tytułem wydatków tymczasowo pokrytych z sum budżetowych Skarbu Państwa.

Wyrok ten został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Powód PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest m.in. przetwórstwo mleka i wyrób serów. Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. prowadzi zaś działalność gospodarczą w zakresie m.in. sprzedaży detalicznej prowadzonej w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów oraz wyrobów tytoniowych. W marcu - kwietniu 2014 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. złożyła powodowi zaproszenie do złożenia oferty cenowej na produkcję dwóch asortymentów, tj. masła extra 82% pod marką własną (...) o gramaturze 200g i 300g. Oferta została skierowana do kilku producentów, spośród których pozwany dokonał następnie wyboru. Oferta złożona

przez powoda zyskała akceptację (...). Przed podpisaniem Porozumienia, powód otrzymał od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wzór Porozumienia celem zapoznania się z jego treścią i zgłoszenia ewentualnych uwag.

Powód i pozwany w ramach prowadzonej przez te podmioty działalności gospodarczej, zawarły 1 lipca 2014 r. Porozumienie w zakresie produktów marki własnej regulujące zasady wytwarzania i konfekcjonowania przez powoda produktów - masła extra 200g za cenę cennikową netto 2,95 zł i oselka 300g za cenę cennikową netto 4,51 zł oznaczonych znakami towarowymi (...). Zgodnie z § 2 ust. 1 Porozumienia powód zobowiązał się do wytwarzania i konfekcjonowania w/w produktów na zasadach określonych w Porozumieniu, a następnie ich sprzedaży na podstawie zamówień składanych przez stronę pozwaną. Zamówienia do dostawy miały być zaś składane na podstawie bieżących potrzeb strony pozwanej (...). Dostawy miały być realizowane przez powoda na podstawie złożonego przez pozwanego zamówienia w formie: elektronicznej, pisemnej lub faksem w sposób zgodny z zamówieniem. Realizacja dostawy miała natomiast nastąpić w ciągu 24 godzin od daty złożenia zamówienia z wyjątkiem tych zamówień złożonych u dostawcy z późniejszym terminem realizacji lub wcześniejszym terminem wskazanym na w/w zamówieniu, uprzednio uzgodnionym pomiędzy stronami (...). Ceny jednostkowe wskazanych wyżej produktów zostały określone w Załączniku o Nr 1 do Porozumienia. Powód zobowiązał się sprzedawać produkty (...) w cenach z w/w Załącznika o Nr 1, z gwarancją niepodnoszenia cen do momentu udokumentowanego wzrostu cen zaopatrzeniowych surowców, a także, niezależnego od powoda jako producenta wzrostu cen składników kosztów produkcji (łącznie nie mniej jednak niż 5% w stosunku do kosztów ponoszonych w dniu zawarcia Porozumienia) z zastrzeżeniem ust. 2. Powód zobowiązał się także do poinformowania (...) o zamiarze podniesienia cen za 30-dniowym okresem uprzedzenia. Podwyższenie cen wymagało jednak akceptacji pozwanego w formie pisemnej lub drogą poczty elektronicznej (§ 7 ust. 1). Jednocześnie strona powodowa była zobligowana do niepodnoszenia cen opisanych produktów przez okres 12 miesięcy od daty złożenia pierwszego zamówienia przez pozwanego, na podstawie Porozumienia (§ 7 ust. 2). Dla każdego zamówienia dostawca wystawiał na podstawie Dokumentu dostawy odrębną fakturę. Termin płatności za nabyte przez odbiorcę towary został określony w Załączniku o Nr 1 do Umowy Ogólne Warunki Handlowe i liczony był od dnia doręczenia odbiorcy prawidłowo wystawionej faktury w formie papierowej. Termin płatności za dostarczony towar wynosił 60 dni (...). Ogólne Warunki Handlowe). W przypadku, gdy dostawca nie zrealizowałby dostaw w całości zgodnie z zamówieniem odbiorcy oraz postanowieniami umowy, odbiorca miał prawo żądać od dostawcy kary umownej w wysokości 50% wartości netto niezrealizowanego zamówienia lub jego niezrealizowanej części. W przypadku towarów promocyjnych, od których odbiorca miał zaś prawo żądać kary umownej w wysokości 100% wartości netto każdego niezrealizowanego zamówienia, lub jego niezrealizowanej części, a w przypadku opóźnienia w dostawie - 10% wartości zamówienia za każdy dzień opóźnienia w dostawie (...). Kary umowne określone w ust. 1 powyżej miały być naliczane i stosowane za każdorazowe naruszenie, termin zapłaty w/w kar umownych strony ustaliły na 7 dni od dnia otrzymania stosownego pisemnego wezwania do zapłaty/noty obciążeniowej. Jeżeli ta całkowita wysokość poniesionej szkody, przewyższałaby kwoty zastrzeżonych umową kar umownych, odbiorca był wówczas uprawniony do żądania odszkodowania przewyższającego wysokość kar umownych na zasadach ogólnych (...). W pkt (...) Załącznika (...) Ogólne Warunki (...) strony postanowiły, że odbiorca miał prawo regulowania wszelkich swoich należności wynikających z tej umowy poprzez ich potrącenie (kompensatę) z wierzytelnościami dostawcy. Jednocześnie strony wskazały też, że przedstawione do potrącenia wierzytelności zarówno odbiorcy, jak i dostawcy, nie muszą być wymagalne na dzień składania przez odbiorcę oświadczenia o potrąceniu. To oświadczenie o potrąceniu nie wymagało formy pisemnej i mogło zostać złożone w dowolnej formie, w tym mailowej lub przesłane faksem.

Powyższe porozumienie weszło w życie w dniu jego podpisania i zostało zawarte na czas nieokreślony. Jednocześnie strony Porozumienia zastrzegły, że każda ze stron ma prawo do wypowiedzenia Porozumienia z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego. Okres wypowiedzenia liczony byłby zaś od dnia doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu Porozumienia. Oświadczenie winno być złożone w formie pisemnej pod rygorem nieważności. (...) zagwarantowała sobie również prawo do wypowiedzenia Porozumienia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia jej postanowień przez powoda (...). W (...) zapisano, że wszelkie zmiany Porozumienia wymagają zachowania formy pisemnej, pod

rygorem nieważności, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Porozumienia. Wszelkie zawiadomienia lub inna korespondencja, o której mowa w Porozumieniu lub z nim związana, miała być sporządzana również w formie pisemnej pod rygorem nieważności i miała być uważana za skutecznie doręczoną, jeżeli doręczona zostanie stronie osobiście lub listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub pocztą kurierską na adres strony wskazany w ust. 4, chyba że poszczególne postanowienia (ustępy) niniejszej Umowy przewidują inną formę (...). Załącznik (...) - Ogólne Warunki Handlowe, Załączniki (...) i kolejne z kolejną literą alfabetu (...), Załącznik (...) Ogólne Warunki Współpracy Dostawcy z Odbiorcą, Załącznik(...) - Ogólne Warunki Finansowe, Załącznik (...) - Porozumienie w sprawie elektronicznej wymiany dokumentów (...) oraz Załącznik (...) - (...) stanowiły integralną część tego Porozumienia.

Strony były związane postanowieniami Porozumienia, w tym też jego Załącznikami (ze szczególnym uwzględnieniem (...), jak i wszelkimi dodatkowymi uzgodnieniami, o ile dokonane zostały w formie pisemnej (pod rygorem nieważności) (...)).

W wyniku zgłoszonych przez PHU (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. uwag do w/w Porozumienia w zakresie produktów marki własnej, doszło do zawarcia Aneksu jeszcze 1 lipca 2014 r. Na podstawie tego Aneksu zmieniono m.in. treść (...), w którym przewidziano, że powód zobowiązuje się do niepodnoszenia cen produktów przez okres 30 dni (a nie jak wcześniej 12 miesięcy) od daty złożenia pierwszego zamówienia przez pozwaną spółkę, na podstawie Porozumienia. Zmieniono także treść (...)Ogólne Warunki (...) Odbiorcy z Dostawcą, który otrzymał brzmienie: dostawy będą realizowane przez dostawcę (powoda) na podstawie złożonego przez odbiorcę (pozwanego) zamówienia w formie: elektronicznej, pisemnej lub faksem - w sposób zgodny z Zamówieniem. Realizacja dostawy miała nastąpić w ciągu 48 godzin od daty złożenia Zamówienia z wyjątkiem Zamówień, które zostały złożone u dostawcy z późniejszym terminem realizacji lub wcześniejszym terminem wskazanym na Zamówieniu, uprzednio uzgodnionym między stronami. Ponadto zmianie uległa także treść pkt (...) Załącznika(...) Ogólne Warunki (...) (...), który od tej pory brzmiał: „W przypadku, gdy dostawca nie zrealizuje dostawy w całości zgodnie z zamówieniem odbiorcy oraz postanowieniami umowy, odbiorca ma prawo żądać od dostawcy kary umownej w wysokości 50% wartości netto nie zrealizowanego zamówienia lub jego niezrealizowanej części. W przypadku (natomiast) towarów promocyjnych, od których odbiorca ma prawo żądać kary umownej w wysokości 100% wartości netto każdego niezrealizowanego zamówienia lub jego niezrealizowanej części, a w przypadku opóźnienia w dostawie -(...)wartości zamówienia za każdy dzień opóźnienia w dostawie. Powyższy zapis nie dotyczy (zaś) opóźnienia wynikającego z udokumentowanej winy dostawcy usługi logistycznej”. W wyniku negocjacji, 3 października 2014 r. strony ustaliły cenę masła extra 200g na kwotę 2,66 zł netto/sztuka, zaś masła osełkowego 300g na kwotę 4,09 zł netto/sztuka, czyniąc odpowiednią adnotację w Załączniku Nr(...) z 1 lipca 2014 r. do Porozumienia w zakresie produktów marki własnej zawartego 1 lipca 2014 r. Ogólne Warunki Handlowe. Jednocześnie skrócono także termin płatności za dostarczony towar z 60 dni do 30 dni. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że tylko powód był producentem masła pod marką własną pozwanego.

Od 16 października 2014 r. zaczęto składać powodowi zamówienia. Przez okres 30 dni powód realizował te zamówienia według cen wskazanych w Załączniku Nr (...) z 1 lipca 2014 r. do w/w Porozumienia Ogólne Warunki Handlowe. I tak m.in. 22 października 2014 r. powód wykonał zamówienie o nr (...) i dostarczył stronie pozwanej 1.400 sztuk masła osełkowego 300g, w związku z powyższym obciążył go fakturą nr (...) na kwotę rzędu 6.012,30 zł, z terminem płatności do 21 listopada 2014 r.; 27 października 2014 r. wykonał zamówienie nr (...), dostarczając spółce (...) 7.000 sztuk masła extra 200g i 1.400 sztuk masła osełkowego 300g, w związku z tą dostawą wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 25.563,30 zł z terminem płatności do 26 listopada 2014 r.; 3 listopada 2014 r. wykonał kolejne zamówienie nr (...) i dostarczył stronie pozwanej 3.500 sztuk masła extra 200g oraz 2.800 sztuk masła osełkowego 300g, w związku z powyższym wystawił fakturę VAT o nr (...) opiewającą na kwotę 21.800,10 zł z terminem płatności do 3 grudnia 2014 r.; 12 listopada 2014 r. wykonał zamówienie o nr (...), dostarczając 17.500 sztuk masła extra 200g oraz 5.600 sztuk masła osełkowego 300g, w związku z tą dostawą wystawił fakturę VAT o nr (...) na kwotę 72.926,70 zł z terminem płatności do 12 grudnia 2014 roku.

Dnia 14 listopada 2014 r. powód przesłał pozwanemu wiadomość elektroniczną, w której oznajmił, iż do 16 grudnia 2014 r. obowiązywać będą następujące ceny: 2,87 zł netto/sztuka za masło extra 200g, zaś 4,34 zł netto/sztuka za masło osełkowe 300g; nie załączając przy tym jakichkolwiek dokumentów uzasadniających tę zmianę np. wskazując, iż nastąpił wzrost cen zaopatrzeniowych surowców, czy niezależny od strony powodowej jako producenta, wzrost cen składników kosztów produkcji (łącznie nie mniej niż 5% w stosunku do kosztów ponoszonych w dniu zawarcia Porozumienia). Niezwłocznie po otrzymaniu tejże wiadomości pozwana spółka przystąpiła do weryfikacji cen na rynku zwracając się m.in. do innych producentów, z którymi to spółka (...) chciała na początku nawiązać współpracę, z zapytaniem jakie to ceny aktualnie u nich obowiązują, czy występując do innego działu pozwanej spółki zajmującego się zakupem produktów brandowych (który z racji wykonywanych zadań nawiązywał współpracę z wieloma producentami) czy w tymże okresie odnotowali podwyżki na rynku. Po negatywnej weryfikacji, pozwana spółka poinformowała powoda, iż zaproponowany poziom podwyżki jest niezasadny. Pozwana spółka (...) nie miała dostępu do notowania cen artykułów mleczarskich (...).

Po upływie 30 dni od daty złożenia pierwszego zamówienia przez pozwaną spółkę, na podstawie Porozumienia, powód PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zaprzestał realizacji dalszych zamówień i odsyłał je pozwanemu z powrotem, z uwagi na - zdaniem powoda - niezgodnienie ceny na dalszy okres trwania tej współpracy. W odpowiedzi pozwana spółka wstrzymała zaś wszelkie płatności za wcześniejsze faktury, tylko częściowo regulując swoje zadłużenie wynikające z faktury VAT o nr (...) z 3 listopada 2014 r. (do zapłaty pozostała kwota w wysokości 2.486,40 zł). PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie brała pod uwagę, przewidzianej w w/w Porozumieniu w zakresie produktów marki własnej z 1 lipca 2014 r., możliwości jego rozwiązania za wypowiedzeniem.

Dnia 19 listopada 2014 r. pozwana spółka złożyła powodowi zamówienie nr (...) na dostawę 13.500 sztuk masła extra 200g oraz 2.800 sztuk masła osełkowego 300g z terminem dostawy 21 listopada 2014 r. Wartość tego zamówienia wyniosła 47.362,00 zł. Powód nie zrealizował już powyższego zamówienia. Dnia 21 listopada 2014 r. powód przesłał pozwanemu kolejną propozycję zmiany cen. Tym razem wskazując, iż cena zakupu za masło extra 200g miałyby wynieść 2,85 zł netto/za sztukę, zaś za masło osełkowe 300g – 4,31 zł netto/za sztukę; także i tym wypadku nie przedłożył on pozwanemu dokumentów uzasadniających wzrost cen produktów. (...), po ponownej negatywnej weryfikacji propozycji powoda, poprosiła go o ponowną kalkulację. Jednocześnie przypomniawszy też o konieczności realizowania zamówień przez PHU (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, w przeciwnym razie strona pozwana rozpocznie naliczanie kar umownych. W odpowiedzi powód poinformował pozwanego, iż ceny wskazane w wiadomości e-mail z 21 listopada 2014 r., przy obecnych cenach śmietany przerzutowej, są najniższymi jakie może zaproponować. Uzasadniając natomiast zaprzestanie dostaw od 17 listopada 2014 r. wskazał, że ostatnie uzgodnione ceny obowiązywały do 16 listopada 2014 r., brak więc porozumienia stron w kwestii ustalenia nowej ceny tych produktów był dla niego równoznaczny z zerwaniem kontraktu przez pozwanego („nie ma ceny nie ma umowy”); powoda PHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie obowiązywała zatem od tego momentu umowa i nie był on zobligowany do realizacji zamówień.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie wykonała następujących zamówień złożonych przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością:

- z dnia 21 listopada 2014 r. - na dostawę 3.500 sztuk masła extra 200g i 2.800 sztuk masła osełkowego 300g – z terminem dostawy na 25 listopada 2014 r. Wartość tego zamówienia wyniosła 20.762 zł.,

- z dnia 24 listopada 2014 r. - 10.500 sztuk masła extra 200g i 2.800 sztuk oselki 300g i z terminem dostawy na 26 listopada 2014 r. Wartość zamówienia wynosiła 39.382 zł.;

Dnia 26 listopada 2014 r. pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystawiła powodowi notę księgową nr (...) na kwotę rzędu 34.062,00 zł z tytułu kary umownej za niezrealizowanie zamówień nr (...) i nr (...). W treści noty wskazano, iż płatność w/w kwoty ma nastąpić do 3 grudnia 2014 r., na wskazany w niej rachunek bankowy. Nota ta została przesłana powodowi 28 listopada 2014 roku;

- z dnia 26 listopada 2014 r. - na dostawę 3.500 sztuk masła extra 200g i 2.800 sztuk masła osełkowego 300g, z terminem dostawy jako 28 listopada 2014 r. Wartość tego zamówienia wynosiła 20.762,00 zł,

- z dnia 28 listopada 2014 r. - na dostawę 7.000 sztuk masła extra 200g i 4.200 sztuk masła osełkowego 300g, z terminem dostawy na 2 grudnia 2014 r. Wartość zamówienia wyniosła 35.798 zł.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wielokrotnie monitorowała PHU (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w związku z zaprzestaniem realizacji zamówień, niezmiennie stając na stanowisku obowiązku wykonania przez powoda terminowo dostaw i tym samym za bezzasadne uznając twierdzenia powoda, zarówno o rzekomym nieustaleniu cen na dostawy masła extra 200g i osełki 300g po upływie 30 dni od daty złożenia pierwszego zamówienia przez pozwanego, na podstawie Porozumienia, jak również o istnieniu przesłanek do akceptacji proponowanej przez powoda podwyżki cen.

Kolejne z niewykonanych przez powoda dla pozwanego zamówień zostało złożone dnia 1 grudnia 2014 r. na dostawę 3.500 sztuk masła extra 200g i 2.800 sztuk masła osełkowego 300g, wskazując termin dostawy na 3 grudnia 2014 r. Wartość powyższego zamówienia wyniosła 20.762 zł.

Następnie 4 grudnia 2014 r. K. K. (1), specjalista do spraw rozrachunków i windykacji - upoważniona 22 kwietnia 2013 r. przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do składania w jej imieniu oświadczeń woli o potrąceniu wierzytelności (kompensowaniu należności) spółki z wierzytelnościami kontrahentów pozwanej spółki oraz do przyjmowania takich oświadczeń od kontrahentów spółki (zgodnie ze sposobem reprezentacji - jeżeli zarząd jest wieloosobowy do składania oświadczeń w imieniu tej spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem; w/w pełnomocnictwo zostało zaś podpisane przez R. M. - pełniącego funkcję członka zarządu od 7 listopada 2012 r. do 18 października 2013 r. i C. B. - pełniącego funkcję członka zarządu od 7 listopada 2012 r.) - sporządziła oświadczenie, informujące, iż na podstawie art. 498 § 1 k.c. i art. 499 k.c. dokonuje kompensaty należności powódki z faktur nr (...) z 29 października 2014 r. w wysokości 2.486,40 zł; nr (...) z 22 października 2014 r. w wysokości 6.012,30 zł i nr (...) z 27 października 2014 r. w wysokości 25.563,30 zł z należnością pozwanej spółki wynikającą z noty księgowej o nr (...) z 26 listopada 2014 r. wystawionej na sumę 34.062 zł. Oświadczenie to zostało doręczone powodowi 10 grudnia 2014 roku.

Dnia 8 grudnia 2014 r. pozwany złożył zamówienie na dostawę 7.000 sztuk masła extra 200g i 5.600 sztuk masła osełkowego 300g, wskazując termin dostawy na 10 grudnia 2014 r. Wartość powyższego zamówienia wynosiła 41.524 zł. PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie wykonała tego zamówienia. 11 grudnia 2014 r. pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystawiła powodowi notę księgową nr (...) na kwotę rzędu 79.114,00 zł z tytułu kary umownej za niezrealizowanie zamówień: nr (...), nr (...), nr (...), nr (...) i nr (...). W nocie, załączonej do pisma z 11 grudnia 2014 r., wskazano, iż płatność w/w kwoty ma nastąpić w terminie 7 dni od daty otrzymania, na wskazany w niej rachunek bankowy.

PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ustosunkowując się do obciążenia jej przez stronę pozwaną (...) karami umownymi za nierealizowanie dostaw towarów, w piśmie z 15 grudnia 2014 r. stwierdziła, że brak było podstaw do powyższego, odbyło się to z naruszeniem zapisów łączącego strony Porozumienia. Według powoda, zamówienia składane przez stronę pozwaną nie wiązały jej jako dostawcy, bowiem nie został pomiędzy stronami ustalony element przedmiotowo istotny w/w umowy w postaci ceny. Z postanowień Porozumienia wynikało, że gwarancja ceny obowiązywała tylko przez 30 dni od daty pierwszego zatowarowania. Powód PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością podnosiła, że składała pozwanemu oferty zmiany ceny, te jednak nie zyskały akceptacji (...). Tym samym, w jego ocenie, wobec braku ustalenia cen nie było podstaw do zastosowania zapisów o karach umownych.

Dnia 16 grudnia 2014 r. pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, działając na podstawie (...) Porozumienia w zakresie produktów marki własnej z 1 lipca 2014 r. zmienionego Aneksem z 1 lipca 2014 r. wypowiedziała Porozumienie w całości ze skutkiem natychmiastowym z uwagi na naruszenie jej postanowień przez powoda PHU (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w zakresie braku realizacji od 17 listopada 2014 r. do

dnia składania tego wypowiedzenia dostaw produktów zamawianych przez pozwanego. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zastrzegła, że niezależnie od złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu tego Porozumienia, będzie dochodzić kar umownych z tytułu nienależytej realizacji Porozumienia za okres do dnia jego rozwiązania na skutek tego oświadczenia, jak i odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary umownej. Niniejsze pismo zostało odebrane przez stronę powodową 18 grudnia 2014 r. Następnie 7 stycznia 2015 r. K. K. (1), specjalista do spraw rozrachunków i windykacji, upoważniona 22 kwietnia 2013 r. przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do składania w jej imieniu oświadczeń woli o potrąceniu wierzytelności (kompensowaniu należności) spółki z wierzytelnościami kontrahentów pozwanej spółki oraz do przyjmowania takich oświadczeń od kontrahentów spółki - sporządziła oświadczenie, informujące, iż na podstawie art. 498 § 1 k.c. i art. 499 k.c. dokonuje kompensaty należności powoda z faktury o nr (...) z 12 listopada 2014 r. w wysokości 72.926,70 zł z należnością pozwanego wynikającą z noty księgowej o nr (...) z 11 grudnia 2014 r. wystawionej na sumę 79.114,00 zł. Oświadczenie to zostało doręczone powodowi 12 stycznia 2015 roku. Dnia 13 lutego 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności wynikających z faktur: (...) z 22 października 2014 r., (...) z 27 października 2014 r., (...) z 3 listopada 2014 r., (...) z 12 listopada 2014 r. - wraz z odsetkami - w łącznej wysokości 109.642,96 zł. Mimo wezwania strony pozwanej do zapłaty, nie uregulowała ona należności.

Wobec takiego stanowiska pozwanej spółki, powód zainicjował proces w niniejszej sprawie.

Dnia 23 stycznia 2020 r. nastąpiła zmiana firmy PHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd I instancji powyższych ustaleń dokonał w oparciu o wskazane w uzasadnieniu dowody z dokumentów oraz świadków: M. R., O. W., E. D., P. W., R. M., U. S. i K. K. (1), częściowo B. S. (1).

Sąd uznał częściowo za niewiarygodne zeznania świadka B. S. (1), gdyż nie korelowały z resztą zebranego materiału dowodowego, któremu Sąd dał wiarę.

Podobnie jedynie częściowo Sąd dał wiarę zeznaniom przedstawiciela powoda G. L.. Sąd odmówił mu wiary w tej części, w jakiej nie pokrywały się one z wiarygodnym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd I instancji odmówił wiary tym zeznaniom, co do tego, że pozwana obiecała powodowi, że po okresie miesięcznym realizacji Porozumienia nastąpi podwyższenie ceny zakupu; że po upływie 30 dni nastąpi zmiana ceny, a jeśli cena nie uległaby zmianie, to było to równoznaczne z zerwaniem kontraktu przez pozwaną (...); że brak akceptacji przez pozwanego proponowanego przez powoda wzrostu cen powoduje automatyczne rozwiązanie przez powoda umowy; że w momencie pisania Porozumienia powód nie miał obowiązku udokumentowania faktu wzrostu ceny śmietany; a także że nie było możliwości negocjowania z pozwanym warunków tego Porozumienia wprowadzania jakichkolwiek zmian w jego treści. Sąd I instancji nie dał wiary zeznaniom przedstawiciela powoda w tym zakresie, gdyż zeznania te zdaniem sądu są niespójne i niepoparte żadnymi innymi dowodami oraz pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków i reprezentanta pozwanej spółki, którym to sąd dał wiarę.

Sąd I instancji dopuścił dowód z opinii Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii (...). Sąd Okręgowy nie oparł się jednak na tej opinii, uznając ją za niemiarodajną dla czynienia stanowczych ustaleń faktycznych i rozważań. Opinia ta podlegała dyskwalifikacji już z tego powodu, że była ona opinią jedynie prawdopodobną, nie spełniała fundamentalnego kryterium stanowczości i kompletności argumentacji na uzasadnienie wniosków końcowych. Wykonujący czynności w ramach ekspertyzy G. R. wskazał, że otrzymane wyniki oznaczenia pozostałości 2-fenoksyetanolu sugerują, że nieczytelna parafa na odcisku pieczętki imiennej R. M. pod dokumentem, została prawdopodobnie złożona na dokumencie mniej niż około dwa lata przed badaniem, zaś nieczytelna parafa na odcisku pieczętki imiennej C. B. pod dokumentem, została prawdopodobnie złożona na dokumencie dawniej niż około dwa lata przed badaniem. Jednocześnie stwierdzając, że obecność 2-fenoksyetanolu w podłożu papierowym dokumencie sugeruje, że powyższe stwierdzenie może być nieprawdziwe.. Po drugie, otrzymane wyniki oznaczenia pozostałości alkoholu benzyłowego są także zawodne; alkohol benzyłowy jest „bardzo zawodny. On jest o wiele bardziej zawodny niż 2-fenoksyetanol”. Po trzecie, kluczowy wpływ na wynik badań ma sposób przechowywania badanego dokumentu,

a badający - dokonując tych analiz - takich danych nie posiadał, dokonał jedynie pewnych założeń, niekoniecznie zgodnych z prawdą. Po czwarte, wykonując badania te podpisy były zdejmowane, były bowiem na pieczętkach; zważywszy, że papier jest strukturą porowatą - jak wskazał autor teże ekspertyzy na pewno jakiś rozpuszczalnik w tymże tuszu pieczętnym mógł wzbogacić ten tusz. Po piąte, dotychczas nie istnieje metoda pozwalająca określić dokładnie i jednoznacznie czas naniesienia środka kryjącego na konkretny dokument. Jak uznał Sąd I instancji zastosowana w przedmiotowej opinii metoda nie daje też możliwości procentowego określenia prawdopodobieństwa uzyskanych wyników - jest to tylko szacunkowe określenie.

Sąd I instancji wskazał, że istniejący pomiędzy stronami spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia nie tyle kwestii zasadności wierzytelności powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (poprzednio PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.) w postaci wynagrodzenia za wytworzenie oraz konfekcjonowanie produktów na zasadach określonych w Porozumieniu z 1 lipca 2014 r., a następnie za ich sprzedaż na podstawie zamówień składanych przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. (której to strona pozwana nie zaprzeczyła), lecz istnienia podstaw prawnych i faktycznych do obciążenia powoda notami obciążeniowymi i tym samym możliwości wygaśnięcia jego wynagrodzenia w wyniku złożonych przez pozwaną spółkę - (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oświadczeń o potrąceniu. W przypadku zaś odpowiedzi twierdzących i uznania prawidłowości podjętych czynności kompensacyjnych, niezbędnym było w dalszej kolejności rozważenie przesłanek umożliwiających miarkowanie kary umownej nałożonej przez pozwaną spółkę, z uwagi na złożony w tym przedmiocie wniosek powoda.

Sąd zaznaczył, strony wiązała umowa sprzedaży (art. 535 §1 k.c.), a strona pozwana nie negowała istnienia roszczenia powoda co do zasady ani też co do wysokości. Pozwana spółka (...) podnosiła jednak zarzut potrącenia wzajemnej wierzytelności wynikającej z noty obciążeniowej nr (...) z 26 listopada 2014 r. wystawionej na kwotę 34.062,00 zł (k. 91-92) za niezrealizowane zamówienia nr (...) z 19 listopada 2014 r. (k. 99) i nr (...) z 21 listopada 2014 r. (k. 100) oraz noty obciążeniowej o nr (...) (...) która to opiewała na kwotę 79.114,00 zł (k. 71) za niezrealizowane zamówienia o nr (...) z 24 listopada 2014 r. (k. 101), nr (...) z 26 listopada 2014 r. (k. 102), nr (...) z 28 listopada 2014 r. (k. 103), nr (...) z 1 grudnia 2014 r. (k. 104), a także nr (...) z 8 grudnia 2014 r. (k. 105), co miało w konsekwencji doprowadzić do wygaśnięcia żądania powodowej spółki.

Strony określiły w Załączniku (...) z 1 lipca 2014 r. do Porozumienia w zakresie produktów marki własnej zawartego 1 lipca 2014 r. - Ogólne Warunki (...) Odbiorcy z Dostawcą, że w przypadku, gdy dostawca nie zrealizuje dostawy w całości zgodnie z zamówieniem odbiorcy oraz postanowieniami umowy, odbiorca ma prawo żądać od dostawcy kary umownej w wysokości 50% wartości netto niezrealizowanego zamówienia lub jego niezrealizowanej części. W przypadku zaś towarów promocyjnych, o których odbiorca ma prawo żądać kary umownej w wysokości 100% wartości netto każdego niezrealizowanego zamówienia lub też jego niezrealizowanej części, a w przypadku opóźnienia w dostawie - 10% wartości zamówienia za każdy dzień opóźnienia w dostawie. Powyższy zapis nie dotyczy opóźnienia wynikającego z udokumentowanej winy dostawcy usługi logistycznej (pkt(...) zmieniony Anekssem do Porozumienia w zakresie produktów marki własnej). Kary umowne są naliczane i stosowane za każdorazowe naruszenie, termin zapłaty kar umownych strony ustaliły na 7 dni od dnia otrzymania stosownego pisemnego wezwania do zapłaty/noty obciążeniowej (...) (pkt (...)) (k. 44).

Sąd I instancji uznał, że pozwana spółka doręczając noty księgowe wystawione w celu obciążenia (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (poprzednio PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.) karami umownymi - wezwała ją do zapłaty, wobec czego w chwili składania oświadczeń o potrąceniu wierzytelność pozwanego była wymagalna, a tym samym oświadczenia o potrąceniu były skuteczne.

Natomiast za bezpodstawne uznał Sąd Okręgowy twierdzenia powoda, że te oświadczenia o potrąceniu zostały złożone na podstawie sfalszowanego dokumentu pełnomocnictwa. Zeznania świadków: P. W., R. M., U. S. i K. K. (1), a zwłaszcza dowody z protokołów notarialnych sporządzonych przez notariusza A. D. z 19 września 2017 r. - (...), sporządzonego na okoliczność okazania przez U. S. [poprzednie nazwisko rodowe H.] na jej komputerze e-maila z 24 kwietnia 2013 r. wysłanego przez nią do K. K. (1) z załączonym do niego skanem pełnomocnictwa z 22

kwietnia 2013 r. oraz - Rep. (...) Numer (...), sporządzonego na okoliczność okazania przez E. K. na jej komputerze e-maila z 24 kwietnia 2013 r. otrzymanego przez nią od U. H. (asystentki prezesa zarządu) wraz z załączonym do niego przesłanym skanem pełnomocnictwa z 22 kwietnia 2013 r. ewidentnie temu twierdzeniu przeczą. Treść tychże zeznań koreluje ze sobą i z w/w protokołami notarialnymi. 16 kwietnia 2013 r. K. K. (1) rozpoczęła pracę w pozwanej spółce na stanowisku specjalisty do spraw rozrachunków i windykacji, jej głównym zadaniem było dbanie o należności (...), to zaś polegało na sporządzaniu kompensat i windykacji. Przez pierwszych kilka dni w spółce był nieobecny jej bezpośredni przełożony - C. B., który z K. K. (1) spotkał się w poniedziałek po weekendzie. Podczas tego spotkania zostały m.in. omówione szczegóły jej pracy, ponadto poinformował ją także o konieczności przygotowania stosownego dokumentu pełnomocnictwa, jednocześnie kierując ją w tej sprawie do księgowej pozwanej spółki (...). Po opracowaniu tego dokumentu pełnomocnictwa K. K. (1) udała się ponownie do C. B., który jeszcze tego samego dnia je podpisał. Drugi członek zarządu spółki, tj. R. M. podpisał je później. Następnie 24 kwietnia 2013 r. U. S. [poprzednie nazwisko (rodowe) H.] (asystentka prezesa zarządu pozwanej spółki) przesłała K. K. (1) e-mail, informujący o podpisaniu pełnomocnictwa z 22 kwietnia 2013 r. przez członków zarządu pozwanej spółki, jednocześnie przesyłając w załączniku skan tegoż pełnomocnictwa - upoważniający ją do składania w imieniu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oświadczeń woli o potrąceniu wierzytelności (kompensowaniu należności) tej spółki z wierzytelnościami kontrahentów spółki, a także - do przyjmowania takich oświadczeń od kontrahentów spółki. Oryginał pełnomocnictwa był zaś przechowywany w biurze zarządu pozwanej spółki w segregatorze w jednej z szaf pancernych. K. K. (1), zaraz po otrzymaniu skanu pełnomocnictwa, wydrukowała je i położyła na biurku, aby mieć je zawsze w zasięgu ręki.

Ekspertyza techniczna dokumentu z 24 lipca 2017 r. wskazywała, że otrzymane wyniki oznaczenia pozostałości 2-fenoksyetanolu sugerują, iż nieczytelna parafa na odcisku pieczętki imiennej (...) pod dokumentem pełnomocnictwa została prawdopodobnie złożona mniej niż około dwa przed badaniem. Otrzymane wyniki oznaczenia pozostałości 2-fenoksyetanolu sugerowały, że nieczytelna parafa na odcisku pieczętki imiennej (...) pod w/w dokumentem została prawdopodobnie złożona na tymże dokumencie dawniej niż około dwa lata przed badaniem. Ponieważ 2-fenoksyetanol wykryto zarówno w podłożu papierowym badanego dokumentu, jak i w środkach kryjących tych podpisów trudno było „orzec” czy pochodził on w przypadku podpisów z materiału środka kryjącego czy został naniesiony w sposób wtórny (np. ze środków pielęgnujących). W konsekwencji stwierdzono, że obecność 2-fenoksyetanolu w podłożu papierowym dokumentu sugeruje, że powyższe stwierdzenia mogą być nieprawdziwe. Dlatego autor ekspertyzy uznał za bardziej miarodajne oznaczenie pozostałości alkoholu benzylowego. Otrzymane wyniki oznaczenia pozostałości alkoholu benzylowego sugerowały, że nieczytelna parafa na odcisku pieczętki imiennej (...) pod dokumentem została prawdopodobnie złożona na dokumencie mniej niż około dwa lata przed badaniem. Otrzymane natomiast wyniki oznaczenia pozostałości alkoholu benzylowego sugerowały też, że nieczytelna parafa na odcisku pieczętki imiennej C. B. pod dokumentem została prawdopodobnie złożona na dokumencie mniej niż około dwa lata przed badaniem. Jak podkreślił jednak biegły G. R. „alkohol benzylowy jest bardzo zawodny. On jest o wiele bardziej zawodny niż 2-fenoksyetanol”.

Założeniem generalnym zastosowanej metody było bezwzględne określenie wieku tego dokumentu jedynie na podstawie jego zachowania się w procesie sztucznego, przyspieszonego starzenia. W tym też celu analizowano, zmiany we własnościach fizykochemicznych tuszu spowodowane przez proces przyspieszonego sztucznego starzenia. Jeżeli wpływ sztucznego starzenia był niewielki uznawano, że dokument jest stabilny i nie podlega procesowi starzenia jest więc „stary”. Jeśli natomiast proces starzenia powodował istotne zmiany, tj. środek pisarski się postarzał, to oznaczało, że dokument jest świeży tj. taki, w którym procesy naturalnego starzenia nie zostały jeszcze zakończone. To jest jednak tylko takie szacunkowe określenie. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na fakt (o czym wskazywano w ekspertyzie), że dotychczas nie istnieje metoda pozwalająca określić dokładnie i jednoznacznie czas naniesienia środka kryjącego na dokument. Ta metoda, która to została zastosowana przez autora ekspertyzy nie daje także możliwości procentowego określenia prawdopodobieństwa uzyskanych wyników. Dynamika wysychania środków kryjących zależy bowiem od wielu czynników, na które nie ma wpływu i o których biegły zazwyczaj nie wie. Jak zaznaczał biegły G. R. niebagatelny wpływ na uzyskane wyniki badań ma m.in. sposób przechowywania dokumentu. Jeżeli będzie dokument podpisany i będzie leżał sobie swobodnie na biurku przez jakiś czas, to ten rozpuszczalnik będzie uciekał dosyć, w

miarę szybko z niego. Wystarczy natomiast, że ten dokument zostanie schowany w skoroszybie, wśród innych akt i wstawiony gdzieś na półkę, do szafy, szuflady czy do zacienionego chłodnego niedostępnego miejsca. To tam będzie to parowanie przebiegało zupełnie w inny sposób. Dokument ten będzie wiele wolniej parował. Notabene dokument pełnomocnictwa z 22 kwietnia 2013 roku był przechowywany w szafie panczernej w segregatorze. Nie bez znaczenia w ocenie czasu naniesienia środka kryjącego na dokument pozostaje też fakt, że badane podpisy były zdejmowane, tzn. były położone na pieczętkach. Zważywszy, że papier jest strukturą porowatą, na pewno jakiś rozpuszczalnik w tym tuszu pieczętnym był i on penetrując mógł wzbogacić tenże tusz (zob. ustna opinia uzupełniająca biegłego G. R., k. 616-622), co mogło wypłynąć na poprawność wysuwanych w opinii wniosków.

Wydana opinia w sprawie jest więc jedynie opinią prawdopodobną, niepodważającą autentyczności w/w dokumentu pełnomocnictwa udzielonego K. K. (1) 22 kwietnia 2013 r.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że formalne przesłanki zarzutu potrącenia zostały w całości spełnione.

Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie z jakim to występowała pozwana spółka miało postać kary umownej - jasno wynikało to nie tylko z jego charakteru, ale wręcz z brzmienia punktów wskazanego wyżej Porozumienia. Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. strony mogą zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy. W razie natomiast niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na tenże wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 § 1 k.c.).

Dokonując oceny wystąpienia tychże podstaw na tle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy Sąd I instancji uznał, iż powód już od 17 listopada 2014 r. nie realizował zamówień składanych przez pozwaną spółkę; wskazując, że strony nie miały uzgodnionej ceny sprzedaży produktów marki własnej pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w zakresie masła extra 200g i oselki 300g oznaczonej znakiem (...) - po upływie trzydziestu dni od daty pierwszego zatowarowania. Wbrew jednak twierdzeniom powoda, cena ta była znana i wiążąca dla obu stron, bowiem wynikała ona z zawartego Porozumienia z 1 lipca 2014 r., postanowienia którego były negocjowane i na którego brzmienie miał wpływ powód, co wynika wprost z okoliczności, iż strony zawarły aneks do w/w Porozumienia w ramach, to którego zawarły swoiste ustalenia wynikające z poczynionych negocjacji. Z § 7 ust. 1 tego Porozumienia w zakresie produktów marki własnej z 1 lipca 2014 r. wynikało, że – ceny jednostkowe produktów określone zostały w Załączniku (...) do Porozumienia. Zgodnie z tym Załącznikiem cena cennikowa netto za masło extra 200g wynosiła 2,66 zł, zaś za oselkę 300g - 4,09 zł (zob. k. 40). Powód zobowiązał się sprzedawać produkty (...) w cenach z Załącznika (...), z gwarancją nie podnoszenia cen do momentu udokumentowanego wzrostu cen zaopatrzeniowych surowców, a także niezależnego od powoda wzrostu cen składników kosztów produkcji (łącznie nie mniej niż 5% w stosunku do kosztów ponoszonych w dniu zawarcia w/w Porozumienia) z zastrzeżeniem (...) Powód zobowiązał się też do poinformowania (...) o zamiarze podniesienia cen za 30-dniowym okresem uprzedzenia. Podwyższenie cen wymagało jednak akceptacji (...) w formie pisemnej lub drogą poczty elektronicznej. Ponadto – (...) (w brzmieniu nadanym aneksem do w/w Porozumienia z 1 lipca 2014 r.) powód zobowiązał się do nie podnoszenia cen produktów przez okres 30 dni od daty złożenia pierwszego zamówienia przez (...), na podstawie Porozumienia (k. 33 i k. 38). Jednocześnie, co istotne, strony zastrzegły w (...) tego Porozumienia, że wszelkie zawiadomienia lub inna korespondencja, o której mowa w tym Porozumieniu lub z nim związana, miała być sporządzana w formie pisemnej pod rygorem nieważności i miała być ona uważana za skutecznie doręczoną, jeżeli doręczona zostanie stronie osobiście lub pismem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub pocztą kurierską na adres strony wskazany w Porozumieniu, chyba że poszczególne postanowienia (ustępy) Umowy przewidują inną formę. W świetle powyższego, zgodnie z łączącym strony Porozumieniem z 1 lipca 2014 r. wymagane było zachowanie formy pisemnej dla wypowiedzenia ceny wskazanej w Załączniku(...) do w/w Porozumienia i ze strony powoda wymagane było również udokumentowanie zaistnienia przesłanek warunkujących możliwość wystąpienia o jej zmianę, z zastrzeżeniem przewidzianej dla tej czynności formy pisemnej pod rygorem nieważności, czego powód nie dopełnił. Sam reprezentant powoda zeznał, że „zgłaszaliśmy (...) konieczność podwyższenia cen w każdej formie – ustnie, pisemnie i – telefonicznie. Mówiąc pisemnie mam na myśli korespondencję mailową (...)”, „(...) nie dołączyliśmy żadnych dokumentów podwyższających ceny (...)” (zob. k. 686v). O braku zachowania przez powoda wymogu formy pisemnej dla wypowiedzenia wynegocjowanej 3 października 2014 r. ceny produktów, jak

również wymogu udokumentowania wzrostu cen zaopatrzeniowych surowców, a także niezależnego od producenta wzrostu cen składników kosztów produkcji zeznał także świadek B. S. (1), który to wskazał, że „(...) procedura zmiany ceny wskazana w umowie obligowała mnie do poinformowania pozwanej w terminie 30 dni przed planowaną zmianą ceny o zamiarze zmiany ceny. W umowie jest informacja, że muszę udokumentować żądanie wzrostu ceny, z tym że tak jak mówiłem, kiedy informowałem o zmianie ceny nikt ode mnie nie żądał jakichś dodatkowych informacji. Wiedza o wroście cen na rynku była ogólna i wynikała z informacji notowań (...)a. Nikt ze (...) nie wzywał mnie do udokumentowania wzrostu cen na rynku. Nie udokumentowałem tego sam z siebie, bo - przyjęliśmy z panią F. taki standard pracy od czasu zaproponowania przeze mnie pierwszej ceny, co dwa tygodnie wysyłałem pani F. maila z podaniem nowej ceny bez informacji skąd ta nowa cena wynika. Realizację dostaw rozpoczęliśmy mniej więcej w połowie października 2014 roku. (...) Jedną rzecz i gwarancję uzyskałem ze strony (...), że cenę będę gwarantował tylko przez okres 30 dni i to było dla mnie najważniejsze. Gdyby ktoś ode mnie wymagał udokumentowania wzrostu cen, to bym to zrobił, tym bardziej, że jest to wiedza ogólna” (k. 174-175) i świadek E. D. – „To było mniej więcej w październiku 2014 roku - do mnie trafiała korespondencja wysyłana przez B. S. (2) do (...) w sprawie zmiany ceny, tak abym miała wgląd w tą korespondencję, abym w razie jego nieobecności mogła wiedzieć na jakim etapie jest ta sprawa. W październiku 2014 roku były kierowane przez B. S. (2) maile do (...) ze zmianami cen w stosunku do tych co obowiązywały”.

Strona powodowa - poprzestając wyłącznie na wysyłaniu wiadomości elektronicznych z propozycjami zmian cen - w ogóle przy tym nie dokumentując wzrostu cen zaopatrzeniowych surowców, a także niezależnego od powoda wzrostu cen składników kosztów produkcji (łącznie jednak nie mniej niż 5% w stosunku do kosztów ponoszonych w dniu zawarcia w/w Porozumienia) – nie dopełniła wymogów opisanych w cyt. § 7 ust. 1 i 2 w związku z § 14 ust. 3 Porozumienia [notabene notowania (...) mające wykazać wzrost cen śmietany, które powód dołączył dopiero w toku procesu (nie były one załączone do w/w wiadomości e-mail powoda), nie sposób uznać, jak sugeruje to spółka (...) - za fakt powszechnie znany, sam świadek B. S. (1) zeznał, że „(...) aby mieć dane (...)a można zamówić abonament za 250 zł miesięcznie lub korzystać z informacji przekazywanych przez zaprzyjaźnione firmy (...)” –; zaś, jak zeznał świadek M. R. i O. W. „(...) w czasie kiedy pracowałem w (...), (...) nie miała dostępu do danych (...)a”; (...) nie miała dostępu do programu (...); co więcej, w samej treści tych notowań znajduje się zastrzeżenie, że „powyższe notowania cen artykułów mleczarskich stanowią wyraz osobistej wiedzy oraz poglądów autora i inaczej nie mogą być interpretowane (...)”. A tym samym powód po upływie tychże 30 dni był w dalszym ciągu zobligowany do kontynuowania sprzedaży produktów w cenach określonych w Załączniku (...), tj. po 2,66 zł za masło extra 200g i po 4,09 zł za osełkę 300g.

Mimo to powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (poprzednio PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.) zaprzestała od 17 listopada 2014 r. realizacji dostaw, co materializowało uprawnienie spółki (...) do naliczania kary umownej.

W ocenie Sądu I instancji strona pozwana zdołała wykazać, iż zgłoszone przez nią do potrącenia roszczenia były co do zasady uzasadnione. Miały bowiem pokrycie zarówno w okolicznościach faktycznych sprawy, jak też w zapisach Porozumienia łączącego strony. Nadto, w świetle powyższego, prawidłowym była także wysokość rzeczony kary umownej, odnosząca się do wysokości wartości netto niezrealizowanego zamówienia lub jego niezrealizowanej części.

Reasumując, pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością dokonała skutecznego potrącenia w zakresie:

Nr faktury, której zapłaty domaga się powód w sprawie	Wysokość dochodzonej z faktury należności	Oświadczenie o potrąceniu
(...) z 22 października 2014 roku (k. 15)	6.012,30 zł	Kompensata Nr (...) z 4 grudnia 2014 roku w zakresie kwoty 6.012,30 zł (k. 95)

(...) z 27 października 2014 roku (k. 16)	25.563,30 zł	Kompensata Nr (...) z 4 grudnia 2014 roku w zakresie kwoty 25.563,30 zł (k. 95)
(...) z 12 listopada 2014 roku (k. 18)	72.926,70 zł	Kompensata Nr (...) z 7 stycznia 2015 roku w zakresie kwoty 72.926,70 zł (k. 97)
(...) z 3 listopada 2014 roku (k. 17)	pozostała niezapłacona kwota 2.486,40 zł	Kwota ta nie została umorzona w skutek potrącenia , gdyż w oświadczeniu o potrąceniu – Kompensata Nr (...) (k. 95) wskazano do potrącenia należność wynikającą z faktury VAT (...) (której zapłaty powód nie dochodził w sprawie niniejszej)

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji uznał za zasadne zasądzenie na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (poprzednio PHU (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) (nieuregulowanej do tej pory przez stronę pozwaną) kwoty 2.486,40 zł wynikającej z faktury VAT (...) z 3 listopada 2014 r. Powód wykazał, że zrealizował dostawę obejmującą produkty wskazane w w/w fakturze, czemu też strona pozwana w toku postępowania nie zaprzeczała. Należność ta nie uległa umorzeniu wskutek oświadczenia o potrąceniu ani z 4 grudnia 2014 r. ani z 7 stycznia 2015 r.

Mając na uwadze pozostałe zarzuty podniesione przez stronę powodową (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, dotyczące rażącego wygórowania kary umownej, w dalszej części Sąd I instancji rozważył zasadność żądania miarkowania w/w kary umownej.

Sąd Okręgowy wskazał, że stosownie do treści art. 484 § 2 k.c., jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej, to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Całokształt okoliczności tejże sprawy wskazywał, iż w ocenie Sądu Okręgowego nie zachodziły podstawy do weryfikacji wysokości w/w kary umownej, umówionej przez strony, a należność ustalona zgodnie z Ogólnymi Warunkami Współpracy Odbiorcy z Dostawcą, stanowiącymi Załącznik (...) z 1 lipca 2014 r. do Porozumienia w zakresie produktów marki własnej zawartego 1 lipca 2014 r., nie pozostawała w rażącej dysproporcji do uzasadnionej ochrony interesu pozwanej.

Sąd I instancji uznał, iż istota umowy zawartej pomiędzy stronami umowy nie została w całości wykonana przez powoda. (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (poprzednio PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) od 17 listopada 2014 r. (bezpodstawnie) zaprzestała całkowitej realizacji zamówień.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy podkreślił, iż w jego ocenie po stronie pozwanej doszło także w rzeczywistości do powstania szkody. Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością de facto skupiła się głównie na samym naruszeniu zobowiązania umownego, nie próbując w zasadzie udowodnić skutków jakie ono wywołało, w postaci np. spadku obrotów bądź też jakiegokolwiek innego o wymiernym, negatywnym charakterze. Nie ulega jednak wątpliwości, iż brak realizacji tych zamówień przez powoda, znanych już klientom, produktów w postaci masła extra 200g oraz masła osełkowego 300g powodował, że pozwana spółka, która to nie może zapewnić tych towarów, traci renomę i przestaje być atrakcyjna w oczach klienta. Jak zeznał przedstawiciel pozwanego M. W. dostępność produktu

marki własnej (jak w tej sprawie masła extra 200g i masła osełkowego 300g (...)) ma kluczowe znaczenie, ponieważ nieposiadanie takiego produktu jest równoznaczne z niezaspokojeniem zapotrzebowania konsumentów, dlatego też pozwana prowadzi do tego, żeby taki produkt marki własnej mieć za określoną cenę. To przekłada się wprost na poziom realizowanych przez nią obrotów (k. 765-765v), czy świadek M. R. „brak dostaw produktów pod marką własną wiązał się dla (...) Sp. z o.o. z utratą sprzedaży. Gwałtowne zaprzestanie dostaw powodowało dziury w półce” (k. 223), czy O. W. „dopiero co wprowadzamy po raz pierwszy masło w marce własnej, a ono po 30 dniach znika, czyli jest to informacja dla klientów, że to nie jest pewna jakość, że to nie jest pewny produkt, tylko to będzie się pojawiało i znikało. Ponadto mieliśmy pustą półkę, tak więc to były stracone pieniądze dla firmy. U nas każdy producent zajmuje jakieś miejsce na półce i liczona jest sprzedaż z m², tak więc z tej powierzchni z hali sprzedaży nie mieliśmy tej sprzedaży. Bo ta powierzchnia była pusta (...). Odbija się (to) w wynikach, nie robimy budżetów, bo nie mają czym handlować, bo z dnia na dzień tracimy produkty. Straty finansowe można wskazać jako bardzo duże pewnie w setkach tysięcy złotych, które straciliśmy na marzy, bo nie zarabialiśmy na produkcie i na obrocie, bo nie mieliśmy czego sprzedawać (...).

Dla kwestii miarkowania istotnym dla Sądu Okręgowego było również to, iż wina powoda w naruszeniu postanowień umowy była wysoka. Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. samowolnie (bez uprzedniego złożenia - w trybie § 12 ust. 2 Porozumienia w zakresie produktów marki własnej z 1 lipca 2014 r. oświadczenia o wypowiedzeniu Porozumienia z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego, zob. k. 34) z dnia na dzień zaprzestała realizacji zamówień, narażając w konsekwencji pozwaną i jej klientów na brak produktów w postaci masła extra 200g i oselki 300g, a także konieczność wznowienia wielomiesięcznych negocjacji z nowymi producentami. Dodać należy, że rzeczona kara umowna stanowiła 50% wartości netto niezrealizowanego zamówienia lub jego niezrealizowanej części, co stanowiło normalny oraz adekwatny stopień obciążenia zobowiązanego. Sąd I instancji uznał, iż kara w takiej wysokości w wystarczającym stopniu uwzględnia zadania represyjne kary umownej oraz jej funkcję kompensacyjną a jednocześnie ma na uwadze całokształt okoliczności związanych z nierealizowaniem dostaw produktów spożywczych do sieci sklepów.

Z uwagi na wskazane powyżej okoliczności, w konsekwencji Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż wniosek powoda o miarkowanie należnej od niej kary umownej nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd I instancji, uwzględniając złożone przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu z 4 grudnia 2014 r. i z 7 stycznia 2015 r., zasądził od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (poprzednio PHU (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.) kwotę 2.486,40 zł wynikającą z faktury VAT (...) z 3 listopada 2014 r.

Podstawą zasądzenia odsetek był zaś art. 481 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. oraz - art. 7 ustawy z 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 424). Na podstawie powołanych przepisów Sąd I instancji zasądził odsetki w wysokości odsetek ustawowych od daty wymagalności, tj. od 4 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. i w wysokości odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł natomiast na podstawie art. 100 zdanie 2 k.p.c. uwzględniając fakt, że powód uległ co do znacznej części swojego roszczenia. Powództwo zostało uwzględnione jedynie w około 2,32%, co uzasadniało zasądzenia od powoda na rzecz strony pozwanej całości kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 84 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2021, poz. 2257) w punkcie IV wyroku nakazał zwrot na rzecz pozwanej spółki kwoty 5.000,00 zł tytułem niewykorzystanej części zaliczki zaksięgowanej pod pozycją (...).

Sąd I instancji ustalając, że należne wynagrodzenie za sporządzoną w sprawie opinię biegłego sądowego wynosiło 12.761,29 zł i jedynie kwota 1.000,00 zł pokryta była z zaliczki wpłaconej przez powoda, zaś pozostałą kwotę 11.761,29 zł przyznano biegłemu tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa, sąd obciążył tymi kosztami powoda, od którego nakazano ściąganie przywołanej kwoty jak w pkt V wyroku.

Wyrok w drodze apelacji zaskarżył powód w części oddalającej powództwo tj. w zakresie kwoty 104.502,30 zł i zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. polegający na błędnej i dowolnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego skutkującego wadliwym ustaleniem stanu faktycznego w wyniku:

1) pominięcia wniosków wynikających z opinii biegłego w zakresie daty sporządzenia pełnomocnictwa dla K. K. (1) z której wynika, iż pełnomocnictwo jest antydatowane,

1) oparcia się o zeznania świadków strony pozwanej i uznania za niewiarygodne zeznania powoda w zakresie iż: pozwana obiecała powodowi, że po okresie miesięcznym realizacji Porozumienia nastąpi podwyższenie ceny zakupu; że po upływie 30 dni nastąpi zmiana ceny, a jeśli cena nie uległaby zmianie, to było to równoznaczne z zerwaniem kontraktu przez pozwaną (...); i że brak akceptacji przez pozwanego proponowanego przez powoda wzrostu cen powoduje automatyczne rozwiązanie przez powoda umowy oraz że w momencie pisania Porozumienia powód nie miał obowiązku udokumentowania faktu wzrostu ceny śmietany a także, że nie było możliwości negocjowania z pozwanym warunków tego Porozumienia i wprowadzania jakichkolwiek zmian w jego treści oraz uznaniu za niewiarygodne zeznania świadka strony powodowej B. S. (2) w zakresie procedury ustalania cen z pozwanym, oraz konstrukcji kary umownej - co w niniejszej sprawie ma kluczowe znaczenie,

2) ustalenia, iż powód swoim zawinionym zachowaniem doprowadził do zerwania kontraktu a co za tym idzie pozwany zasadnie nałożył na powoda karę umowną, pomimo tego iż:

- pomiędzy ustaleniem ceny a pierwszym zatowarowaniem minął okres, w którym doszło do istotnej podwyżki cen śmietany z której powód produkował masło,
- powód przez okres 30 dni realizował dostawę w ustalonych cenach pomimo iż już wtedy generował straty,
- powód poczynił nakłady finansowe dla uruchomienia produkcji masła (...) (...) i z oczywistych względów zależało mu na kontynuacji współpracy na zasadach rynkowych,
- powód wielokrotnie występował o zmianę ceny zaś zgodnie z zeznaniami świadka B. S. (2) powód umówił się z pozwaną spółką, że co dwa tygodnie będzie aktualizował cenę na kolejne dwa tygodnie współpracy, w oparciu o notowania (...), które dla branży producentów masła są podstawową i powszechną informacją;

1. niewłaściwym zastosowaniu art. 484 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, iż kara umowna na podstawie której pozwany potrącił całość kwoty należnej powodowi za dostarczony towar jest zasadna i niewygórowana, pomimo tego, iż szkodą pozwanego może być w takiej sytuacji tylko utracony zysk w postaci niezrealizowanej marży na niesprzedanych towarach.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 106.988,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 4 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonymi od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu i kosztami zastępstwa procesowego za I i II instancję lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję wg norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona jedynie w części, w jakiej zarzuca niewłaściwe zastosowanie art. 484 § 2 k.p.c., tj. przyjęcie, że przedstawiona do potrącenia kara umowna nie jest rażąco wygórowana. W pozostałym zakresie zarzuty apelacji

nie zasługują na uwzględnienie, gdyż Sąd Okręgowy trafnie uznał, że powód bezpodstawnie zaprzestając realizacji od 17 listopada 2014 roku zamówień składanych przez pozwanego naruszył postanowienia umowy stron i że uzasadniało to naliczenie kary umownej.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, ponieważ ustalenia te znajdują oparcie w zebranych materiale dowodowym, ocenionym przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Zarzut naruszenia tego unormowania nie jest uzasadniony. Sąd Okręgowy dokonał trafnej, bardzo szczegółowej i logicznej oceny dowodów i zarzuty apelacji jej nie podważają.

Do skutecznego postawienia w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wskazanie konkretnych uchybień Sądu pierwszej instancji podstawowym regułem służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów - istotnych błędów logicznego rozumowania, właściwego kojarzenia faktów, sprzeczności z doświadczeniem życiowym czy pominięcia określonych dowodów prowadzących do odmiennych wniosków. Natomiast autor apelacji ograniczył się jedynie do ogólnikowego przedstawienia swojej oceny i wersji zdarzeń bez odniesienia się do argumentacji Sądu, a niewątpliwie bez jej skutecznego zakwestionowania, co nie jest wystarczające.

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał za niewiarygodne w części zeznania przedstawiciela powoda, jak też zeznania świadka B. S. (2), które były sprzeczne zarówno z treścią umowy, z innymi dowodami, z przebiegiem zdarzeń, zachowaniem samych przedstawicieli powoda i zawierały wzajemne sprzeczności.

Niewątpliwie stwierdzenia tych osób są odmienne od treści zapisów (...)umowy (porozumienia), jednocześnie nic nie wskazuje, żeby zgodny zamiar stron był inny literalne brzmienie umowy (art. 65 §2 k.c.), jak też żeby później doszło do zmiany uzgodnień, w tym brak jest jakichkolwiek miarodajnych dowodów, żeby strony ustaliły, iż po miesiącu miało nastąpić podwyższenie ceny, czy też żeby ceny miały być aktualizowane przez powoda co dwa tygodnie bez spełnienia dodatkowych wymogów umownych. Podobnie brak jest podstaw do uznania jakoby strony uzgodniły, że jeśli cena po propozycji powoda nie ulegnie zmianie, to było to równoznaczne z automatycznym rozwiązaniem kontraktu.

Jeżeliby rzeczywiście strony to wszystko uzgodniły, to zostałyby to zamieszczone w umowie, tak jak inne zastrzeżenia strony powodowej, a przecież postanowienia umowne są zupełnie inne. W żadnym razie nie można się zgodzić z twierdzeniem przedstawiciela powoda jakoby nie było możliwości negocjowania z pozwanym warunków porozumienia i wprowadzania zmian. Przeczy temu chociażby zawarcie aneksu, w którym wprowadzono liczne korzystne dla powoda zmiany z jego inicjatywy (np. skrócenie terminu gwarancji ceny, wydłużenie terminu realizacji zamówienia, skrócenie terminu płatności, wyłączenie kary umownej za winę dostawcy usługi logistycznej). Przecież sam świadek B. S. wskazywał, że część jego uwag została naniesiona w formie aneksów (k. 714). Ponadto należy dodać, że brak zamieszczenia w umowie pisemnej ewentualnych zmian uzgodnień skutkuje ich nieważnością ((...) porozumienia w zw. z art. art. 77 §1 k.c.).

Stwierdzeniom apelacji jakoby brak akceptacji podwyżki ceny skutkowało automatycznym zerwaniem kontraktu przeczy to, że pomimo odmowy akceptacji podwyżki powód w dalszym ciągu przedstawiał kolejne propozycje zmiany cen (e-maile k. 60 i n.), a jeszcze w grudniu deklarował starania co do wzorowej współpracy (k. 57), co oznacza, że sam nie uznawał jakoby doszło do zakończenia umowy.

Dlatego też zarzuty z punktu 1.2 apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy dochodzona przez powoda należność była bezsporna, natomiast spór dotyczył kwestii czy doszło do skutecznego potrącenia wzajemnej wierzytelności pozwanego z tytułu kary umownej. W tym względzie Sąd Okręgowy trafnie wskazał, że spełnione zostały przesłanki zarówno formalne, jak i materialne do takiego potrącenia.

Po pierwsze, wbrew zarzutowi apelacji Sąd Okręgowy nie pominął wniosków z opinii biegłych w zakresie podpisów na pełnomocnictwie dla K. K. (1), a bardzo szczegółowo i wnikliwie wyjaśnił dlaczego nie uwzględnił przytaczanych w apelacji wniosków opinii biegłych, w tym powołał się na wskazywaną przez samych biegłych zawodność stosowanych metod, niepewne prawdopodobieństwo wniosków, oparcie się jedynie na założeniach, nie rzeczywistych danych, itp. Sąd odwołał się także do zeznań świadków oraz danych z komputera U. S., których miarodajności skarżący nie kwestionuje. Podobnie, jak w przypadku dowodów osobowych powód w apelacji oprócz przytoczenia korzystnych dla siebie stwierdzeń biegłych, nie wskazuje jakichkolwiek błędów w słusznej argumentacji Sądu.

Dlatego też stanowisko Sądu Okręgowego o braku podstaw do podważenia wiarygodności pełnomocnictwa udzielonego K. K., a tym samym do podważenia skuteczności oświadczenia o potrąceniu, było prawidłowe.

Prawidłowo także uznał Sąd Okręgowy, że istniała wierzytelność pozwanego z tytułu kary umownej, która podlegała potrąceniu (tyle że w niższej wysokości).

Przesłanką naliczenia kary umownej było niezrealizowanie dostawy zgodnie z zamówieniem odbiorcy i postanowieniami umowy ((...) Ogólnych Warunków (...) k. 39). Poza sporem jest, że powód zaprzestał realizacji zamówień pozwanego, a podniesione w zarzutach apelacji okoliczności (punkt(...)) tego nie zmieniają.

Zgodzić się należy, że w (...) umowy strony ustaliły, iż powód nie będzie podnosił cen przez okres 30 dni od daty złożenia pierwszego zamówienia, ale w żadnym razie nie oznacza to, jak chce skarżący, jakoby powód zgadzał się na ustaloną cenę tylko przez 30 dni, a kolejne okresy nie obejmowały ustalonej ceny i wymagały negocjacji. Przeczy temu przytoczone w apelacji postanowienie (...) porozumienia, które wyraźnie wskazuje, że żeby doszło do zmiany ceny muszą być spełnione określone warunki – po pierwsze musi nastąpić wzrost kosztów o co najmniej 5 %, wzrost ten musi zostać udokumentowany, powód musi podjąć działania informujące o zamiarze podniesienia cen z 30 dniowym wyprzedzeniem, a pozwany zaakceptować podwyżkę.

Jak już wyżej wskazano, brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, żeby zgodny zamiar stron był inny niż wynika z literalnego brzmienia §7 ust. 1 (w tym że powód będzie aktualizował cenę co dwa tygodnie), jak też do uznania, że doszło do zakończenia umowy.

Warunki §7 ust. 1 porozumienia nie zostały spełnione – przede wszystkim brak było ze strony powoda przedstawienia pozwanemu konkretnych wyliczeń co do wzrostu kosztów, choćby w oparciu o dane z notowań (...) i ich udokumentowania.

Dlatego, jak trafnie wywiódł Sąd Okręgowy - strona powodowa poprzestając wyłącznie na wysyłaniu wiadomości elektronicznych z propozycjami zmian cen - w ogóle przy tym nie dokumentując wzrostu cen zaopatrzeniowych surowców, a także niezależnego od powoda wzrostu cen składników kosztów produkcji (łącznie jednak nie mniej niż 5% w stosunku do kosztów ponoszonych w dniu zawarcia w/w Porozumienia) nie dopełniła wymogów opisanych w cyt. (...). Natomiast skoro nie doszło do zmiany ceny zgodnie z warunkami umowy, to oznacza, że obowiązywała dotychczasowa cena. Tym samym brak realizacji zamówień po dotychczasowej cenie stanowiło o nienależytym wykonaniu (a wręcz o niewykonaniu) umowy i uprawniało pozwanego do naliczenia kary umownej z punktu (...) Ogólnych Warunków Współpracy.

Chybione są zarzuty apelacji w zakresie nieważności zapisów o karze umownej.

Jeżeli chodzi o brak negocjacji zapisów porozumienia, to, jak już wskazano - z materiału dowodowego wynika, że zapisy porozumienia były zmieniane i powód miał na nie wpływ, a jednocześnie brak jest jakichkolwiek danych co do przyjęcia dominującej pozycji pozwanego i tego że jej nadużywał przy zawarciu przedmiotowej umowy.

Nie mamy także do czynienia z sytuacją, jakiej dotyczy wyrok Sądu Najwyższego w sprawie IV CSK 687/14, jako, że w treści umowy wskazano w sposób wystarczający podstawy do określenia konkretnej wysokości kary umownej

(określony % wartości netto niezrealizowanego zamówienia), wobec czego nie powstało zobowiązanie wieczne, niekończące się, jak chce skarżący.

Nie ma też uzasadnienia zarzut jakoby pozwany tak konstruował wielkość zamówienia, żeby dokonać kompensaty, gdyż z materiału dowodowego nie wynika, żeby zakres zamówień w spornym okresie (za które naliczono karę umowną) znacząco odbiegał od poprzedniego okresu. Należy jedynie wskazać, że wbrew wywiadowi apelacji, pozwany naliczył karę w wysokości 50 %, nie 100 % wartości niezrealizowanych zamówień.

Natomiast za trafny należy uznać zarzut dotyczący naruszenia art. 484 §2 k.c., gdyż Sąd Okręgowy niezasadnie ocenił, że kara umowna nie była rażąco wygórowana. Zdaniem Sądu Apelacyjnego skarżący słusznie zarzuca, że przedmiotowa kara stanowiła nadmierne obciążenie zarówno wobec wielkości szkody majątkowej pozwanego, jak i innych skutków zaniechania powoda.

Mianowicie Sąd Okręgowy uznając, że pozwana spółka nie mogąc zapewnić tego towaru (masła osełkowego i masła extra) traci renomę i przestaje być atrakcyjna w oczach klienta, niewątpliwie przyjął zbyt daleko idące skutki. Sąd Okręgowy w tej kwestii przytoczył zeznania świadków – pracowników strony pozwanej, którzy także zdecydowanie wyolbrzymili te skutki podając, np. że: „było to równoznaczne z niezaspokojeniem zapotrzebowania konsumentów, że zaprzestanie dostaw powodowało, że mieliśmy puste półki, były to stracone pieniądze dla firmy, nie mamy czym handlować, straty finansowe można wskazać jako bardzo duże w setkach tysięcy złotych, bo nie mieliśmy czego sprzedawać”.

Biorąc pod uwagę zakres działalności pozwanej spółki i szeroki asortyment zbywanych towarów (w tym różne rodzaje samego masła i innych tłuszczów) trudno uznać, że brak dostawy masła marki(...)doprowadził do utraty renomy (...), że rzeczywiście nie mieli innego towaru do sprzedaży, a puste powierzchnie wobec niedoboru jednego rodzaju masła niewątpliwie nie były aż tak znaczne, żeby nie można ich było zapełnić innym towarem. W żadnym razie nie można przyjąć jakoby straty mogły sięgać setek tysięcy złotych i to nawet biorąc brak sprzedaży tego masła przez kilka miesięcy (do czasu znalezienia nowego producenta), skoro niezrealizowane zamówienia przez miesiąc miały wartość około 200000 zł, to przecież utracony zysk pozwanego – marża stanowi tylko ułamek tej kwoty.

Można się zgodzić, że wystąpiło niewielkie niezadowolenie klientów, pewne zakłócenia w organizacji sprzedaży masła jak też, że pozwany poniósł szkodę z uwagi na brak dochodów z marży, ale niewątpliwie wielokrotnie mniejszą niż 50 % wartości niedostarczonego masła.

Dlatego też naliczona kara umowna jest rażąco niewspółmierna do tych skutków i uzasadniało to obniżenie jej o połowę (do 25 %). Sąd Apelacyjny uznał, że dalej idące miarkowanie kary nie jest uzasadnione, gdyż kara winna spełniać obok funkcji kompensacyjnej także inne funkcje, w tym represyjną.

Z tych względów pozwany uprawniony był do przedstawienia do potrącenia kar umownych jedynie w wysokości połowy naliczonych przez siebie kwot. Rozliczenie z tego tytułu przedstawia się następująco:

W oświadczeniu z dnia 4 grudnia 2014 roku (k.95) pozwany przedstawił do potrącenia kwotę 34062 zł, z czego w świetle powyższego przysługiwała mu wierzytelność w 1/2- 17031 zł. Umorzenie wierzytelności (498 §2 k.p.c.) nastąpiło zgodnie z zasadami z art. 451 § 3 k.p.c., czyli licząc od najdalej wymagalnej należności – z faktury (...) do kwoty 6012,30 zł, a pozostałe 11018,70 zł z należnością z faktury (...). Tym samym do zapłaty z faktury (...) pozostała kwota 14544,60 zł (25563 ,30-11018,70), która podlegała zasądzeniu z odsetkami od dnia 27 listopada 2014 roku (dnia następnego po wymagalności faktury).

W oświadczeniu z dnia 7 stycznia 2015 roku (k.97) pozwany przedstawił do potrącenia kwotę 72926, 70 zł, z czego w świetle powyższego przysługiwała mu wierzytelność w 1/2- 36463, 35 zł i do takiej kwoty podlegała umorzeniu należność powoda z faktury (...). Tym samym do zapłaty z tej faktury pozostała kwota 36463,35 zł (72926 ,70-36463,35), która podlegała zasądzeniu z odsetkami od dnia 13 grudnia 2014 roku (dnia następnego po wymagalności faktury).

Dlatego też na mocy art. 386 §1 k.p.c. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II zasądając od pozwanej na rzecz powódki kwotę 51007 zł 95 gr z ustawowymi odsetkami od kwoty 14544 zł 60 gr od dnia 27 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

i od kwoty 36463 zł 35 gr od dnia 13 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Natomiast w pozostałym zakresie apelacja podlegała oddaleniu (art. 385 k.p.c.).

Z uwagi na zmianę merytoryczną rozstrzygnięcia zmianie podlegały także rozstrzygnięcia o kosztach procesu i kosztach sądowych (pkt (...)).

Powództwo zostało uwzględnione w połowie, a w połowie oddalone, wobec czego zastosowania miała zasada stosunkowego rozdzielenia kosztów z art. 100 k.p.c. Łącznie koszty procesu wyniosły 13584 zł, z czego strona powodowa poniosła 9967 zł (5350 zł opłata i 3617 zł koszty zastępstwa oraz 1000 zł zaliczka na wydatki), zaś pozwana 3617 zł (koszty zastępstwa). Każda ze stron winna ponieść koszty w połowie, czyli po 6792 zł, wobec czego pozwana winna zwrócić powódce kwotę 3175 zł (9967-6792;6792-3617), o czym orzeczono w punkcie I.b wyroku.

Kierując się wskazaną zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów Sąd Apelacyjny zmienił także zaskarżony wyrok w pkt (...) nakazując ściągnięcie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w L. tytułem brakujących kosztów sądowych od każdej ze stron po 5880, 65 zł.

Także w II instancji podstawę rozstrzygnięcia o kosztach stanowił art. 100 k.p.c. – apelacja została uwzględniona w około 50 %, wobec czego także w II instancji koszty procesu winny być poniesione przez strony po połowie. Łącznie koszty procesu w II instancji wyniosły 13476 zł, z czego strona powodowa poniosła 9426 zł (5376 zł opłata i 4050 zł koszty zastępstwa), zaś pozwana 4050 zł (koszty zastępstwa). Każda ze stron winna ponieść koszty w połowie, czyli po 6738 zł, wobec czego pozwana winna zwrócić powódce kwotę 2688 zł (9426-6738;6738 (...)), o czym orzeczono w punkcie III wyroku.

Sąd Apelacyjny zasądając koszty procesu za I i II instancję nie zasądził odsetek od należności z tego tytułu, gdyż art. 98 § 1¹ k.p.c. nie miał zastosowania w niniejszej sprawie, jako, że została wszczęta przed 7 listopada 2019 roku (art.9 ust. 6 ustawy z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. z 2019 r. poz. 1469).

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.